Hukuk Bölümü 2008/344 E. , 2008/340 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI

  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : A.D.

Davalı : Ulaştırma Bakanlığı

O L A Y : Bolu Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 27.2.2008 gün ve 737160 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezası tutanağı ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi uyarınca davacı adına para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KARADENİZ EREĞLİ 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 20.5.2008 gün ve Değişik İş: 2008/141 sayı ile, başvuranın dilekçesinde, 27.2.2008 gün ve seri A, sıra 737160 nolu idari yaptırım kararının iptalini talep ettiği, talebe konu trafik ceza tutanağının 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesinin "a" bendi gereğince düzenlendiği, aynı Kanunun 30. maddesinde, bu Kanun uyarınca verilen para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceğinin düzenlendiği, Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi uyarınca yukarıda açıklanan nedenle başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza mahkemesince incelenecek kararlardan olmadığı, itirazın 4925 sayılı Kanun uyarınca Zonguldak İdare Mahkemesine yapılmasının icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAKARYA 1. İDARE MAHKEMESİ; 1.8.2008 gün ve E:2008/609 sayı ile, davacı A.D. tarafından Ulaştırma Bakanlığı'na karşı 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'na aykırı hareket ettiğinden bahisle verilen 5.000,00YTL para cezasına ilişkin idari para cezasının iptali istemiyle dava açıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun muhtelif maddelerinden söz ederek, dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacıya ait 67 AD 231 plakalı araçla yetki belgesiz taşıma yapıldığından bahisle 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi gereğince; davacı adına 5.000,00YTL para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 27.2.2008 tarih ve 737160 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezası tutanağının düzenlendiği, anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda; 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu'nun 30. maddesinin 1. fıkrasında yer alan; "para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir" hükmünün, 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle 4925 sayılı Kanun'un 30. maddesinde yapılan değişiklik sonucu madde hükmünden çıkarıldığı, 4925 sayılı Kanun uyarınca verilen para cezalarına ilişkin uyuşmazlıkları çözümlemeye yetkili yargı yerinin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na göre belirlenmesi gerektiği, bu durumda; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda, bu Kanun uyarınca uygulanan idari para cezası için yargı yoluna ilişkin açık hüküm bulunmadığından, 5326 sayılı Kanun uyarınca, bu davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerlerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşıldığı, davacının anılan idari para cezasının iptali istemiyle Karadeniz Ereğli Sulh Ceza Mahkemesi'ne karşı açtığı Değişik İş No:2008/141 sayılı dava üzerine anılan Mahkeme tarafından görevsizlik kararı verilmesi üzerine Mahkemelerine dava açılmış olup; Mahkemeleri de kendisini görevsiz gördüğünden dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilerek davada görevli yargı yerinin belirlenmesinin icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından bir karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 17.11.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (a) bendine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

10.7.2003 gün ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendinde, bu Kanunun; 5 inci maddesine göre yetki belgesi almadan taşıma işinde faaliyette bulunanlara beşmilyar lira, 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı davranan

taşımacılara beşyüzmilyon lira, 5 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre taşıma hizmetini yapmaktan kaçınan taşımacılara dörtyüzmilyon lira, 5 inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı davranarak bir taşımacının diğer bir taşımacının taşıma faaliyetini engellemesi halinde dörtmilyar lira para cezası verileceği kurala bağlanmış; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Sakarya 1. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Karadeniz Ereğli 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 20.5.2008 gün ve Değişik İş:2008/141 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 17.11.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.